

ജൂലുഅഃ വുത്ബ സംഗ്രഹം 31.12.2021

സയ്യിദുനാ ഹദ്ദീത് അമീറുൽ മുഅ്മിനീൻ ഖലീഫത്തുൽ മസീഹ് അൽഖാമിസ് (അയ്യൂബുല്ലാഹ്)

ഖു.കെ.ഖിലെ ഇസ്‌ലാമാബാദിലുള്ള മസ്ജിദ് മുബാറകിൽ നിർവഹിച്ചത്.

ഹദ്ദീത് അബൂബക്കർ സിദ്ദീഖ്^(*)ന്റെ സ്തുത്യർഹമായ ഗുണവിശേഷങ്ങൾ - 5

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
 ○ أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ○ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 ○ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ○ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○ مَا لَكَ يَوْمَ الدِّينِ ○ أَيَّاكَ
 نَعْبُدُ ○ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ○ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ○ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ
 عَلَيْهِمْ ○ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ ○ وَلَا الضَّالِّينَ ○

കഴിഞ്ഞ വുത്ബയിൽ ഹദ്ദീത് അബൂബക്കർ^(*)ന്റെ സൗർ ഗുഹയിലെ സംഭവത്തെ കുറിച്ചായിരുന്നു പരാമർശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നത്. ഈ സംഭവത്തെ പറ്റി അല്ലാഹു തആലാ വിശുദ്ധ ഖുർആനിൽ പറയുന്നു:

നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, അറിയുക സത്യനിഷേധികൾ അദ്ദേഹത്തെ പുറത്താക്കുകയും, അദ്ദേഹം രണ്ടുപേരിൽ ഒരാൾ ആയിരിക്കുകയും ചെയ്ത സന്ദർഭത്തിൽ അഥവാ അവർ രണ്ടുപേരും (നബിയും അബൂബക്കറും) ആ ഗുഹയിലായിരുന്നപ്പോൾ അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം തന്റെ കൂട്ടുകാരനോട്, ദുഃഖിക്കേണ്ട, തീർച്ചയായും അല്ലാഹു നമ്മുടെ കൂടെയുണ്ട് എന്ന് പറയുന്ന സന്ദർഭം. അപ്പോൾ അല്ലാഹു തന്റെ പക്കൽനിന്നുള്ള സമാധാനം അദ്ദേഹത്തിന് ഇറക്കിക്കൊടുക്കുകയും, നിങ്ങൾ കാണാത്ത സൈന്യങ്ങളെക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും, സത്യനിഷേധികളുടെ വചനത്തെ അവൻ അങ്ങേയറ്റം താഴ്ത്തിക്കളയുകയും ചെയ്തു. അല്ലാഹുവിന്റെ വചനമാണ് ഏറ്റവും ഉയർന്ന് നിൽക്കുന്നത്. അല്ലാഹു പ്രതാപവാനും അഗാതജ്ഞനുമാകുന്നു.

മക്കാ നിഷേധികൾ ഗുഹാമുഖത്തു നിന്ന് സംസാരിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ നബി^(സ) പിടിക്കപ്പെടുമോയെന്നു ഹദ്ദീത് അബൂബക്കർ^(*) പരിഭ്രമിച്ചു. തദവസരത്തിൽ നബി^(സ) പറഞ്ഞു: رَبِّهِمْ اللَّهُ مُخَيَّرَ دُونَكَ (ദുഃഖിക്കേണ്ട, തീർച്ചയായും നമ്മുടെ അല്ലാഹു നമ്മുടെ കൂടെയുണ്ട്. സൗർ ഗുഹ സ്ഥിതി ചെയ്യുന്ന മലയുടെ അടുക്കൽ എത്തിയിട്ട് വഴിയന്വേഷകർ പറഞ്ഞു: അവർ ഇവിടുന്ന് മുന്നോട്ട് പോയിട്ടില്ല. ആരും ഗുഹയിലേക്ക് എത്തിനോക്കാൻ തുനിഞ്ഞതുമില്ല. ആ സമയത്ത് ഉമയ്യ ബ്നു ഖൽഫ് അവഗണനയോടെ ഉച്ചത്തിൽ പറഞ്ഞു: ഈ വലയും വൃക്ഷവും മുഹമ്മദ്^(സ) ജനിക്കുന്നതിനു മുമ്പേ ഞാൻ ഇവിടെ കാണുന്നുണ്ട്. നിങ്ങളുടെ ബുദ്ധി നഷ്ടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ അയാൾ എങ്ങനെയുണ്ടാവാൻ?)

ഹ: മിർസാ ബശീർ അഹ്മദ് സാഹിബ്^(*) പറയുന്നു: മക്കാ ഖുറൈശികൾ മുഹമ്മദ്^(സ)നെ ജീവനോടെയോ വധിച്ചതിനു ശേഷമോ കൊണ്ടുവന്നാൽ 100 ഒട്ടകങ്ങൾ പാരിദോഷികം നൽകുമെന്നു വിളംബരപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഈ സമ്മാനം പ്രതീക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് മക്കയിലെ പലരും നാലു ഭാഗത്തേക്കും പുറപ്പെട്ടു. ഖുറൈശികളിലെ പ്രമാണിമാർ ഗുഹവരെയെത്തി. അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്ന വൃക്ഷവും ഗുഹാമുഖത്തിന്റെ മുൻവശത്തായി അതിന്റെ ശാഖയിൽ പ്രാവിന്റെ കൂടും അതിന്റെ മുട്ടയും ഒരു ചിലന്തി വല കെട്ടിയതും കണ്ടു. ഈ നിവേദനം ദുർബലമാണെങ്കിൽ തന്നെയും അങ്ങനെ നടന്നുവെങ്കിൽ അതിൽ അത്ഭുതമൊന്നുമില്ല. കാരണം ചിലന്തി കുറഞ്ഞ സമയം കൊണ്ട് വലിയ സ്ഥലത്ത് വല കെട്ടാറുണ്ട്. പ്രാവിനു കൂടുണ്ടാക്കാനും അതിൽ മുട്ടയിടാനും അധികം സമയം വേണ്ട. അല്ലാഹു തന്റെ ദൂതന്റെ സംരക്ഷണത്തിനുവേണ്ടി അങ്ങനെ ചെയ്തുവെങ്കിൽ അതിൽ അസംഭവ്യമൊന്നുമല്ല. മറിച്ച് ആ സമയത്ത് അത് ചെയ്തത് തികച്ചും സാധ്യവുമാണ്. നിവേദനത്തിൽ വരുന്നു, ഗുഹയിൽ നിന്നും ഖുറൈശികളുടെ സംസാരം കേൾക്കുകയും അവരുടെ പാദങ്ങൾ കാണുകയും ചെയ്യാമായിരുന്ന അത്രയും സമീപത്ത് ഖുറൈശികൾ എത്തിയപ്പോൾ ഹദ്ദീത് അബൂബക്കർ^(*) വളരെ പരിഭ്രമിച്ചു. നബി^(സ) പറഞ്ഞു: അബൂബക്കർ, മൂന്നാമനായി തങ്ങളുടെ ദൈവം കൂടെയുള്ള ഈ രണ്ടാളുകളെക്കുറിച്ച് നീ എന്താണ് കരുതുന്നത്? അപ്പോൾ ഹദ്ദീത് അബൂബക്കർ^(*) ശബ്ദം ഇടറിയ നിലയിൽ പറഞ്ഞു: ഞാൻ കൊല്ലപ്പെട്ടാൽ ഞാൻ കേവലം ഒരു വ്യക്തി മാത്രമാണ്. എന്നാൽ ദൗർഭാഗ്യവശാൽ അങ്ങേക്ക് എന്തെങ്കിലും സംഭവിച്ചാൽ മുഴുവൻ ഉമ്മത്തും ഇല്ലാതാകുന്നതാണ്.

ഹദ്ദീത് മുസ്ലിഹ് മുഹമ്മദ്^(*) പറയുന്നു: ഈ സംഭവത്തിന്റെ ഒരു ഭാഗം ഇപ്രകാരമാണ്, ഹദ്ദീത് മുസാ^(അ)ന്റെ അനുയായികൾ ഭയപ്പെട്ടുകൊണ്ട് ഞങ്ങൾ പിടിക്കപ്പെട്ടു എന്നു പറഞ്ഞു. എന്നാൽ ഹദ്ദീത് മുഹമ്മദ്^(സ)ന്റെ തവക്കൂൽ തന്റെ അനുചരന്മാരിലുണ്ടാക്കിയ സ്വാധീനത്തിന്റെ ഫലമായി അവരുടെ നാവിൽ നിന്നും ഞങ്ങൾ പിടിക്കപ്പെട്ടു എന്ന വാക്ക് വന്നില്ല. മറിച്ച് അവർ കാണാനാഗ്രഹിച്ചാൽ കാണാനാകുന്ന അത്രയും അടുത്തത്തിയിരിക്കുന്നു എന്നു മാത്രമാണ് പറഞ്ഞത്.

ഹദ്റത്ത് മസീഹ് മൗഊദ്^(അ) പറയുന്നു: ആ പ്രയാസ കരമായ ഘട്ടത്തിൽ നബി^(സ)ന്റെ ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പു തന്നെ ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കർ^(റ) ന്റെ ഉന്നതമായ സത്യസന്ധതയും കുറിനുമുള്ള ഉത്തമ തെളിവാകുന്നു. ആ സമയത്ത് നബി^(സ)ന്റെ അടുത്ത് 70 ൽ പരം സ്വഹാബാക്കൾ ഉണ്ടായിരുന്നു. അതിൽ ഹദ്റത്ത് അലി^(റ)യും ഉണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ അവരിൽ നിന്നായി നബി^(സ) തന്റെ കൂട്ടിനായി ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കർ^(റ)നെയാണ് തിരഞ്ഞെടുത്തത്. ഇതിൽ എന്തു രഹസ്യമാണ് അടങ്ങിയിട്ടുള്ളത്? വാസ്തവത്തിൽ നബി അല്ലാഹുവിന്റെ കണ്ണുകൾ കൊണ്ടാണു കാണുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗ്രാഹ്യശക്തി അല്ലാഹുവിൽ നിന്നാണു ലഭ്യമാകുന്നത്. അതുകൊണ്ട് അല്ലാഹു താൻ തന്നെ നബി^(സ)നു ജാഗ്രതാ ദർശനം മുഖേനയും ദിവ്യവെളിപട മുഖേനയും ഈ പ്രവർത്തനത്തിന് ഏറ്റവും അനുയോജ്യനായ ആൾ ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കർ സിദ്ദീഖ്^(റ) ആണെന്നു പറഞ്ഞു കോടുത്തു. ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കർ^(റ) ഈ പ്രയാസ ഘട്ടത്തിൽ നബി^(സ)ന്റെ കൂടെ നിന്നു. ഇത് ഭയാനകമായ പരീക്ഷണത്തിന്റെ ഘട്ടമായിരുന്നു. ഹദ്റത്ത് മസീഹിന് ഇത്തരത്തിൽ ഒരു സന്ദർഭം വന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒരു ശിഷ്യന്മാർ അദ്ദേഹത്തെ വിട്ട് ഓടിപ്പോകുകയാണുണ്ടായത്. ഒരാൾ ശാപം ചൊരിഞ്ഞു. എന്നാൽ നബി^(സ)ന്റെ സ്വഹാബാക്കൾ എല്ലാവരും പൂർണ്ണമായ കുറുപുലർത്തുകയാണുണ്ടായത്...

നബി^(സ) ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കർ^(റ)നെ ചേർത്തു പറഞ്ഞ **لَا تَخْرُجُوا مِنِّي وَلَا مَعِيَ** ഈ വാക്കുകളിൽ ചിന്തിച്ചു നോക്കുക, ഇതിൽ അവർ രണ്ടുപേരും ഉൾപ്പെടുന്നു. അതായത് അല്ലാഹു എന്നോടൊപ്പവും നിന്നോടൊപ്പവുമുണ്ട്. അല്ലാഹു ഒരു തട്ടിൽ നബി^(സ)നെയും മറ്റേതിൽ സിദ്ദീഖിനെയും വെച്ചു.

നിവേദനങ്ങളിൽ വന്നിരിക്കുന്നു, തീരുമാനിച്ച പദ്ധതി പ്രകാരം അബൂബക്കർ^(റ)ന്റെ വീരപുത്രൻ അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു അബൂബക്കർ^(റ) രാത്രി സൗർ ഗൃഹയിലെത്തി അന്നത്തെ വാർത്തകൾ എത്തിച്ചുകൊടുത്തു. നിർദ്ദേശങ്ങൾ സ്വീകരിച്ചു അതിരാവിലെത്തന്നെ മക്കയിൽ തിരിച്ചെത്തിയിരുന്നു; മക്കയിൽ തന്നെ രാത്രി കഴിച്ചുകൂട്ടിയതുപോലെ. ആമിർ ബിൻ ഫുഹൈറ പാലു നൽകുന്ന ആടുകളുടെ പാൽ നൽകിയതിനുശേഷം ബുദ്ധി ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ട് അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു അബൂബക്കർ^(റ)ന്റെ കാലടിപ്പാടുകളെ മാച്ച്ച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു ആടുകളെ തിരിച്ചുകൊണ്ടുപോയത്.

ബുഖാരിയുടെ നിവേദനമനുസരിച്ച് അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു അരീഖത്തിനെ ഏല്പിച്ചു, മൂന്നു ദിവസത്തിനുശേഷം രാവിലെ ഒട്ടകവുമായി എത്തുക എന്ന വാഗ്ദാന പ്രകാരം ഒട്ടകങ്ങളുമായി മൂന്നാമത്തെ ദിവസം രാവിലെ സൗർ ഗൃഹയിലെത്തി. നബി^(സ) ചെപ്പായ എന്ന് പേരുള്ള തന്റെ ഒട്ടകത്തിലാണ് യാത്ര ചെയ്തത്. ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കർ^(റ) തന്റെ ഒട്ടകത്തിൽ ആമിർ ബിൻ ഫുഹൈറയേയും കൂട്ടിയാണ് യാത്ര ചെയ്തത്. അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു അരീഖത്ത് തന്റെ ഒട്ടകത്തിലും യാത്ര ചെയ്തു.

ഹദ്റത്ത് അബൂ ബക്കർ^(റ) തന്റെ വീട്ടിൽ ആകെയുണ്ടായിരുന്ന അഞ്ചോ ആറോ ദിർഹം കയ്യിൽ കരുതിയിരുന്നു. അബൂബക്കർ^(റ) മക്കയിൽ നിന്നും പുറപ്പെടുമ്പോൾ വളരെ വ്യസനത്തോടെ പറഞ്ഞു: ഇക്കൂട്ടർ തങ്ങളുടെ നബിയെ പുറത്താക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇനി ഇവർ തീർച്ചയായും നശിക്കുന്നതാണ്.

മക്കയിൽ നിന്നും 82 മൈൽ ദൂരത്തുള്ള ജുഹ്ഫ എന്ന സ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോൾ അവതരിച്ച ഖുർആൻ വചനം ആണ് **إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فَرَضًا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأَوْكَ إِلَىٰ مَعَادٍ** അതായത്, ഖുർആൻ നിനക്ക് നിയമമാക്കി കൽപ്പിച്ചവൻ തീർച്ചയായും നിന്നെ പ്രത്യാഗമനസ്ഥാനത്തേക്കു തിരിച്ചെത്തിക്കുന്നവൻ തന്നെയാണ്.

രാത്രി മുഴുവൻ യാത്ര തുടർന്നു. അങ്ങനെ ഉച്ച സമയത്ത് ഒരു കുനീൻ ചെരുവിൽ സംഘം വിശ്രമിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി നിന്നു. ഹദ്റത്ത് അബൂബക്കർ^(റ) വിരിപ്പുവിരിച്ചു നബി^(സ)യോടു വിശ്രമിക്കുന്നതിനായി അപേക്ഷിച്ചു. നബി^(സ) അവിടെ കിടന്നു. അബൂബക്കർ^(റ) പുറത്തിറങ്ങി ആരെങ്കിലും പിന്തുടരുന്നൂണ്ടോയെന്നു നോക്കി. ഇത്രയുമായപ്പോൾ ദൂരെ നിന്നും ഒരു ആട്ടിയൻ തണലന്വേഷിച്ചു വരുന്നതായി കണ്ടു. അബൂബക്കർ^(റ) അയാളോടു ചോദിച്ചു: നീ ഞങ്ങൾക്കുവേണ്ടി കുറച്ചു പാൽ കറക്കുമോ? അയാൾ അതെയെന്നു പറഞ്ഞു. ശേഷം അയാളോടു പറഞ്ഞു: അകിട് നല്ലപോലെ വൃത്തിയാക്കുക. തന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ തന്നെ പാത്രത്തിലേക്കു പാൽ വാങ്ങി. പാലിന്റെ കട്ടി കുറയുന്നതിനുവേണ്ടി അതിൽ വെള്ളം ചേർത്തു. ആ പാൽ നബി^(സ)യുടെ സവിധത്തിൽ എത്തിച്ചു. അബൂബക്കർ^(റ) പറയുന്നു: എനിക്ക് തൃപ്തി വരുന്ന അത്രയും കൂടുതൽ നബി^(സ) കുടിക്കുകയുണ്ടായി.

അരീഖത്തിനെ പോലുള്ള വിദഗ്ദ്ധരായ വഴികാട്ടിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ സമുദ്ര തീരത്തുകൂടിയുള്ള വഴിയാണു മദ്യനയിലേക്കു യാത്ര തുടങ്ങിയത്. (നബിയെ ജീവനേടേയോ അല്ലാതെയോ കൊണ്ടുവരുന്നവർക്കു പ്രഖ്യാപിച്ച) സമ്മാനം ആഗ്രഹിച്ചുകൊണ്ട് നബിയെ പിന്തുടർന്നവരിൽ ഒരാളുടെ പേര് സുറാവ ബിൻ മാലിക് ആയിരുന്നു. പിന്നീടു മുസ്ലിമായ ഇദ്ദേഹം ഈ സംഭവം സ്വയം വിവരിക്കുന്നുണ്ട്. അതനുസരിച്ച് അദ്ദേഹത്തിനു തുടർച്ചയായി പിന്തുടരുന്നതിൽ എതിരായ ശക്തനും അനുഭവപ്പെട്ടിട്ടും വീണ്ടും പ്രയത്നിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒട്ടകത്തിനു കാലിടറുകയും അതിന്റെ കാലുകൾ മണലിൽ താഴുകയും ചെയ്തു. അവസാനം അദ്ദേഹത്തിനു ഈ പിന്തുടരൽ ശരിയല്ലെന്നു മനസ്സിലായി. അദ്ദേഹം സംരക്ഷണം നൽകുമെന്ന് വിളിച്ചു പറഞ്ഞു. എന്നിട്ട് നബി^(സ)യുടെ സവിധത്തിൽ ഹാജരായിക്കൊണ്ടു പറഞ്ഞു: അവിടുന്ന് ഒരു ദിവസം തീർച്ചയായും ഭരണാധികാരിയാകുന്നതാണ് എന്നെനിക്ക് ഉറപ്പുണ്ട്. അന്ന് ഞാൻ അങ്ങയുടെ സവിധത്തിൽ വരുമ്പോൾ എനിക്ക് ആദരവ് നൽകുമെന്ന് എനിക്ക് എതെങ്കിലും ഒരു ഉടമ്പടി എഴുതി തന്നാലും, തിരുനബി^(സ) അദ്ദേഹത്തിന് എഴുതിക്കൊടുത്തു.

ഈ അനുസ്മരണം തുടരുന്നതാണെന്നു പറഞ്ഞതിനുശേഷം ഹുസൂർ തിരുമനസ്സ് പുതുവത്സരത്തിന്റെ തുടക്കത്തിൽ ആഗോള അഹ്മദിയ്യാ ജമാഅത്തിനെ ദുആകളിലേക്കും നഫലുകളിലേക്കും ഒറ്റക്കും ജമാഅതായതുമായ തഹജ്ജുദിലേക്കും ശ്രദ്ധതിരിക്കുകയുണ്ടായി. സ്വലാത്തും ഇസ്തിഗ്ഹാറും താഴെ പറയുന്ന 2 ദുആകളും ചൊല്ലാൻ നിർദ്ദേശിക്കുകയുണ്ടായി.

رَبَّنَا لَا تَزِرْ كُفْرَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ
رَحْمَةً ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ①

رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا
وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ②

ഖുത്ബയുടെ അവസാനത്തിൽ ഹുസൂർ (അയ്യദഹുല്ലാഹ്) താഴെ പറയുന്ന മൂന്നു മർഹുമീങ്ങളെ സ്മരിക്കുകയും അവരുടെ ജനാസ ഗാഇബ് നമസ്കരിക്കുന്നതാണെന്നു വിളമ്പപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്തു.

1. മുശ്ത്താൻ ജില്ലാ അമീർ ആയിരുന്ന ബഹുമാന്യ മലിക് ഫാറൂഖ് അഹ്മദ് ഖോഖർ സാഹിബ്.
2. ഇന്തോനേഷ്യയിലെ ബഹുമാന്യ റഹ്മത്തുല്ലാഹ് സാഹിബ്.
3. കശ്മീരിലെ യാരിപുരയിലെ അൽഹാജ് അബ്ദുൽ ഹമീദ് ടാക് സാഹിബ്. ഡിസംബർ 24 ന് 94 മത്തെ വയസ്സിൽ (ഇദ്ദേഹം) വഹ്ദത്തായി. ഇന്നാ ലില്ലാഹി വഹ്ദത്താ ഇലൈഹി റാജിയൻ. അല്ലാഹുവിന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ ഇദ്ദേഹം മുസിയാശിരുന്ന. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ് യാരിപുരയിലെ മുഹമ്മദ് അക്റം ടാക് സാഹിബ് ആ പ്രദേശത്തെ ആദ്യകാല അഹ്മദികളിൽപ്പെട്ടയാളാണ്. ഇദ്ദേഹം വളരെ നിർമലനും എല്ലാവരോടും ഇഴകിച്ചേരുന്ന പ്രകൃതമുള്ളയാളും സൗഹൃദപ്രിയനും മൃതുകാഷിയും

ആയിരുന്നു. ദീർഘകാലം ജമാഅത്തിനു സേവനം ചെയ്യാൻ സൗഭാഗ്യം ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ജമ്മു കശ്മീർ സംസ്ഥാന അമീറിനു പുറമെ ജില്ലാ അമീറായും നാസിം അൻ സാറുല്ലാഹ് ആയും സേവനം ചെയ്യാൻ സൗഭാഗ്യം ലഭിച്ചിരുന്നു. പ്രാദേശിക തലത്തിലും സ്ഥാനങ്ങൾ വഹിച്ചിട്ടുണ്ട്. നീണ്ടകാലം അഞ്ചുമൻ തഹ്റീക് ജദീദിന്റെ മെമ്പറുമായിരുന്നു. സംസ്ഥാന ഇമാറത്തിനിടയിൽ 1987 ൽ കശ്മീർ താഴ്വരയിൽ 5 സ്കൂൾ സ്ഥാപിക്കുകയുണ്ടായി. ഒരൂപാട് പള്ളികളുടെയും മിഷൻ ഹൗസുകളുടെയും നിർമ്മാണത്തിനായി വളരെയധികം സേവനം ചെയ്തു. യുവാക്കളുടെ വൈജ്ഞാനിക നില മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ധാരാളം പരിശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇക്കാര്യത്തിൽ അദ്ദേഹം ഒരൂപാട് മുൻപന്തിയിലായിരുന്നു. യാരിപുര പ്രദേശത്ത് സാമൂഹിക സേവനങ്ങൾ കാരണവും ജനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ ഒരൂപാട് ബഹുമാനിച്ചിരുന്നു. അല്ലാഹു അദ്ദേഹത്തോട് മഗ്ഫിറത്തോടും കാരൂണ്യത്തോടും പെരുമാറട്ടെ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വരും തലമുറയെ നന്മയുള്ളവരും സ്വാലിഹീങ്ങളുമാക്കട്ടെ.

الْحَمْدُ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكَّلُ
عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مَنْ
يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّهُ فَلَا هَادِيَ لَهُ - وَنَشْهَدُ أَنْ لَا
إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ - عِبَادَ اللَّهِ رَحِمَكُمُ
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى
عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ
أَذْكُرُوا اللَّهَ يَذْكُرْكُمْ وَادْعُوهُ يُسْتَجِبْ لَكُمْ وَلِدِكُمْ اللَّهُ أَكْبَرُ -

Friday Sermon Summary delivered by **Hadrat Khalifatul Masih Al-khamis** (atba)

at Mubarak Mosque, Islamabad, UK – on 31.12.2021

Malayalam Translation: **T Jamshad Mukkam** For Malayalam Desk, Qadian.

Published By **Nazarat Nashr-O-Isha'at, Sadr Anjuman Ahmadiyya - Qadian, 143516**